

BETÆNKNING**Afgivet af Anlægsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde et lovforslag om, at Grønlands Selvstyre og kommunerne årligt skal bevilge 1 % af anlægsudgifterne til forskønnelse af udvalgte offentlige byggerier, og at der ved forskønnelsen skal benyttes kunstnere. Forskønnelsen af byggerierne omfatter både det indvendige og det udvendige rum.

Fremsat af Peter Olsen

Afgivet til forslagernes 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Juliane Enoksen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Jens Napãtók', Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Adam Kristensen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Jens Kristian Therkelsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Lars Poulsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 24. oktober 2024 under EM2024 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Beslutningsforslagets formål er at sikre, at det i fremtiden bliver muligt at forskønne nogle af det offentlige nye byggerier. Forskønnelsen skal udføres af kunstnere, som herved får flere opgaver og dermed bedre mulighed for at leve af deres kunst.

Naalakkersuisut pålægges derfor at udarbejde et lovforslag om, at Grønlands Selvstyre og kommunerne årligt skal bevilge 1 % af anlægsudgifterne til forskønnelse af udvalgte offentlige byggerier, og at der ved forskønnelsen skal benyttes kunstnere. Forskønnelsen af byggerierne omfatter både det indvendige og udvendige rum.

De udvalgte offentlige byggerier foreslås at være selvstyrets byggerier inden for kultur-, uddannelses-, social-, sundheds- og boligområdet, samt kommunernes byggerier inden for skoleområdet.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Punkterne 53 og 127 blev behandlet sammen. Imidlertid blev punkt 53 henvist til Anlægsudvalget, mens punkt 127 blev henvist til Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke.

Samtlige partier tilkendegav, at de i almindelighed støtter formålet med det nærværende beslutningsforslag. Flere partier gav dog også udtryk for, at der konkret kan være behov for nærmere at overveje den foreslåede ordning om bevilling af økonomiske midler til forskønnelse af udvalgte offentlige byggerier.

Naalakkersuisoq oplyste, at der forestår mange presserende byggerier, som har høj prioritet pga. hensynet til borgernes velfærd, og at det derfor vil være en økonomisk udfordring at afsætte en fast procentdel af det offentlige anlægsmidler til forskønnelse.

Det blev også bemærket, at der i givet fald yderligere bør afsættes ikke uvæsentlige midler til at administrere den foreslåede ordning, herunder til gennemførelse af udbud, udvælgelse af kunstnere samt en betydelig grad af borgerinddragelse, idet udsmykning af byrummene forudsætter en åben og inddragende proces i lokalsamfundene.

Endvidere blev det gjort gældende, at behovet for forskønnelse må bero på en konkret vurdering af hvert enkelt byggeri.

Prioritering af kunstneriske og arkitektoniske overvejelser indgår også i den kommende Nationale strategi for bæredygtighed i bygge- og anlægsbranchen, samt i Strategi for fundraising til Selvstyrets bygge- og anlægsprojekter. Ifølge den sidstnævnte strategi vil Naalakkersuisut løbende søge fondsstøtte til bl.a. kunst.

Endelig blev der henvist til de positive erfaringer fra Aqqartarfik-området i Sisimiut, hvor særligt nogle ældre boligblokke er blevet udsmykket ved anvendelse af en eksisterende ordning, der bl.a. har som formål at dække omkostninger til kvarterløft.

På denne baggrund stillede Naalakkersuisut følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges færdiggøre national strategi for bæredygtighed i bygge- og anlægsbranchen og Strategi for fundraising til Selvstyrets bygge- og anlægsprojekter, således at de to strategier samlet understøtter en øget kunstudsmykning af vores byrum. Naalakkersuisut pålægges samtidig at arbejde for, at midler der i henhold til lejeforordningen opkræves til kvarterløft ligeledes kan understøtte samme formål. Naalakkersuisut pålægges endelig at inddrage kommunerne i arbejdet.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget er enig i, at kunst i det offentlige rum kan tilføre det fysiske miljø væsentlige kvaliteter.

Eksempelvis kan kunstnerisk forskønnelse give et boligområde en særlig identitet, som bryder med den anonymitet, der ofte præger moderne byggerier.

Beboernes oplevelse af velvære vil herved også kunne styrkes, hvilket på længere sigt tillige kan bidrage til en positiv social udvikling.

På den baggrund finder udvalget det vigtigt at fremhæve, at beslutningsforslaget ikke alene omfatter byerne, men også byggerne, og at det er lige så vigtigt, at miljøet i byggerne tilgodeses.

Endvidere finder udvalget det beklageligt, at beslutningsforslaget ikke kan nå at blive realiseret inden det forestående valg til Inatsisartut, idet et nyt Naalakkersuisut efter valget ikke vil være forpligtet af beslutningsforslaget.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Det forventes, at det lovforberedende arbejde vil svare til en halv AC-fuldmægtig, dvs. 250.000 kr.

Herudover forventes Grønlands Selvstyre og kommunerne årligt at skulle afsætte i alt ca. 4,5 mio. kr. til forskønnelse af byggerier. Dette beløb fremkommer som følger:

Grønlands Selvstyre har for 2024 bevilget 359 mio. kr. til byggerier inden for kultur-, uddannelses-, social-, sundheds- og boligområdet, se Finanslov for 2024. 1 % heraf udgør godt 3,5 mio. kr.

Endvidere har kommunerne for 2024 bevilget ca. 91 mio. kr. til byggerier inden for skoleområdet, se de kommunale budgetter for 2024. 1 % heraf udgør knapt 1 mio. kr.

Økonomiske og administrative konsekvenser for private erhvervsliv:

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

Ingen.

Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg indstiller beslutningsforslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Juliane Enoksen
Formand

Jens Napåtók´
Næstformand

Adam Kristensen

Jens Kristian Therkelsen

Lars Poulsen